

GORIŠKI LETNIK

ZBORNİK GORIŠKEGA MUZEJA
35/2011

Goriški muzej

2013

GORIŠKI LETNIK – Zbornik Goriškega muzeja
ISSN 0350-2929

© **Goriški muzej Kromberk - Nova Gorica**

Številka 35 (2011) je izšla v sodelovanju z Raziskovalno postajo ZRC SAZU Nova Gorica.

Uredniški odbor: Matjaž Brecelj (odgovorni urednik po pooblastilu),
Petra Kolenc (urednica), dr. Neva Makuc, Andrej Malnič (odgovorni
urednik †2013), dr. Jasna Fakin Bajec, dr. Špela Ledinek Lozej,
dr. Branko Marušič, mag. Inga Miklavčič Brezigar,
dr. Danila Zuljan Kumar, Beatriče Žbona Trkman

Prevodi izvlečkov: Andreja Blažič Klemenc - angleščina,
Neva Makuc - italijanščina

Lektoriranje: Tjaša Žorž

Bibliografska obdelava: Simona Frankl, Biblioteka SAZU

Za vsebinsko korektnost prispevkov odgovarjajo avtorji.
Redakcija te številke je bila zaključena 31. 10. 2013.

Sofinancirajo: Mestna občina Nova Gorica, Občina Šempeter-Vrtojba, Občina Brda

Naklada: 700 izvodov

Tisk: Grafika Soča, d.o.o.

Izdajatelj: Goriški muzej Kromberk - Nova Gorica, Grajska cesta 1, 5000 Nova Gorica

Slika na ovitku: Poslikana steklenička za žganje, trebuške steklarne, pihano prozorno
steklo z emajlno poslikavo. Narodni muzej Slovenije, inv. št.: N 2150
(foto Tomaž Lauko).

Vsebina

---

5 Predgovor

RAZPRAVE

9 Boštjan Laharnar, Miha Mlinar

Železnodobno grobišče v Jerovci na Šentviški planoti

33 Timotej Knific, Beatrice Žbona Trkman

Poznorimski grobovi pri Kosovelih v Vipavski dolini

49 Janez Bizjak, Pavel Jamnik

Kameni artefakti s pobočja Planje pod Veliko glavo (1.882 m) nad planino Trebišna nad Trento

55 Janez Höfler

Pražupnija v Ozeljanu? Nekaj popravkov in dopolnil k zgodovini župnij na Goriškem v srednjem veku

75 Tanja Martelanc

Vipavski Križ. Urbanistični in družbeno-socialni razvoj kraja

95 Petra Kolenc

Med glažutarji na robu Trnovskega gozda
Razvoj steklarske obrti med Gorenjo Trebušo, Lazno in Lokvami v letih od 1722 do 1825/30

127 Tanja Gomiršek

Družina, njene strukture in strategije v današnji kožbanski župniji v obdobju od 1790 do 1920

167 Peter Stres

Odrava kolonata na Goriškem (1947–1955)

197 Davor Kernel

Nastajanje kamnolomskega in kamnoseškega muzeja na prostem v kamnolomu Lipica I. in prikaz zgodovine tehnologije pridobivanja kamna v kamnolomu Lipica I.

219 Eda Belingar

Prenova domačije Matavun 8 na Krasu

229 Danila Zuljan Kumar

Jezik, skupnost, identiteta: odnos do prvega (maternega) jezika v času globalizacije (primer Beneških Slovencev in Furlanov)

ARHEOLOŠKE NOVICE

245 **Arheološke novice**

VIRI

271 **Neva Makuc**

Marc'Antonio Nicoletti: Patriarcato di Filippo Allenconio, che contiene LA GVERRA CIVILE TRÀ FVRLANI, DEL ANNO 1381 FIN AL 1387. Objava odlomka o značaju in navadah Tolminev v 16. stol.

277 **Seminar iz temeljnih zgodovinskih ved**, Univerza v Novi Gorici 2011/2012
Listine prve polovice 15. stoletja

RECENZIJE

297 **Peter Krečič**

Edvard Zajec: Retrospektiva računalniške umetnosti

303 **mag. Inga Miklavčič Brezigar**

Jasna Fakin Bajec: Procesi ustvarjanja kulturne dediščine, Kraševci med tradicijo in izzivi sodobne družbe, Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011.

ZAPISKI

311 **Boža Škoberne**

Ameriški bratranec išče svoje korenine

348 **Navodila avtorjem**